

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 Oslo

Hamar, 02.01.2012

Deres ref:

Vår ref: Sak. nr. 12/55 - 1 Ark
Saksbeh. Ingrid Juul Andersen Tlf. 91 19 75 16

HØRINGSUTTALELSE FRA HEDMARK FYLKESKOMMUNE PÅ FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN, I FORSKRIFTEN TIL OPPLÆRINGSLOVEN OG I FAG- OG TIMEFORDELINGEN - ORGANISERING AV SKOLEÅRET PÅ VG3 STUDIEFORBEREDENDE.

Hedmark fylkeskommune har hatt forslaget ute hos de videregående skolene og Hedmark Trafikk til høring. Hedmark Trafikk er ansvarlig for skoleskyssene og endringer i skoledagen kan medføre økte utgifter for fylkeskommunen.

Alle de videregående skolene kjenner de utfordringene som er beskrevet i høringsnotatet i forhold til lav motivasjon for læring hos elevene etter gjennomført eksamen, oppfylging av minstetimetallet og med små muligheter for ordinær opplæring i eksamensperioden for elever som ikke er oppe til eksamen. Det er ulemper og fordeler for skoledriften og organiseringen av skoledagen ved begge de to forslagene.

Tilbakemeldingene fra de videregående skolene viser at de er enige i valget av modell 1 i forhold til de to forslagene til organisering av skoleåret for VG3 studieforbereende fra KD. Skolene drøfter flere problemstillinger som høyst sannsynlig vil kunne inntreffe ved innføring av en annen måte å organisere skoleåret på.

Drøfting av de to modellene

Modell 1: All eksamen gjennomføres etter 23. mai

Denne modellen innebærer ikke så stor endring i forhold til ordningen vi har nå. Forskjellen ligger i at ordinært skoleår er over for elevene på vg3 i forkant av

Fylkesdirektøren

BESØK: Parkgata 64, Hamar POST: Pb. 4404, Bedriftssenteret, 2325 HAMAR
TELEFON: 62 54 40 00 E-POST: postmottak@hedmark.org ORG.NR: 942 116 217

www.hedmark.org

eksamensperioden, og dette betyr at all undervisning skal være gjennomført innen den tid. Det antydes at eksamensavviklingen kan gå noe raskere med bakgrunn i at all undervisning er avsluttet før perioden.

Her vil skolene kunne avvikle muntlig eksamen i tråd med de rutinene de allerede har etablert.

Modell 2: All skriftlig eksamen gjennomføres før 17. mai

Denne modellen innebærer et delt skoleår for elevene der vi får en undervisningsperiode fram til ca. 25. april, deretter en eksamensperiode fram til 17. mai og en ny undervisningsperiode på 10 dager mellom 17. mai og oppstart av muntlig eksamen. I forslaget anslås det oppstart av muntlig eksamen ca. 5. juni.

Skoleåret blir dermed ytterligere presset ved at standpunktkarakter settes i alle skriftlige fag innen 25. april, mens muntlige fag får en periode mellom 17. mai og oppstart av muntlig eksamen der de vil kunne få lagt store deler av sin undervisning. Dette medfører periodisering av timeplaner (og arbeidsplaner for lærerne) i større grad enn modell 1. Elevene vil også få et opphold mellom undervisning og muntlig eksamen i de fagene som kan trekkes ut til skriftlig eksamen, ettersom standpunktkarakter i de skriftlige fagene settes før 25. april.

Avviklingen av muntlig eksamen vil kunne bli som allerede innarbeidet i Hedmark, men det er mulig at tidsperioden blir noe presset. Dette vil vanskelig kunne gjøres uten at det får innvirkning på eksamensavviklingen for vg1 og vg2.

Oppsummerende drøfting

Fylkeskommunens drøfting av Kunnskapsdepartementets (KD) forslag til deling av studieåret for VG 3 i to deler, en for studier og en for eksamen, oppsummeres i følgende punkter:

- Det er positivt at det foreslås å dele opplæringen i to perioder, der forberedelse til og gjennomføring av eksamen holdes utenom ordinær opplæring.
- En merker seg at KD i sitt høringsbrev poengterer at de ytre rammene for lærerens arbeidsår ikke kommer i konflikt med forslaget. En ser likevel for seg et mer komprimert og travlere år både for elever og lærere.
- Ved mange skoler vil lærerne måtte være på skolen selv etter eksamen for Vg3 er gjennomført da de har undervisning på andre nivåer og programområder. Det betyr at det vil være de samme utfordringer med sensoroppdrag som kolliderer med undervisning.
- Videre merker en seg KD s klargjøring av delingen av elevenes minste årstimetall og lærerens arbeidsår.
- Forslaget angir en tydeliggjøring av kravene til minste årstimetall for elevene da det åpnes for at minste årstimetall er oppfylt dersom det samlede årstimetallet for vg3 er oppfylt. Dette innebærer at timetallet kan forskyves noe mellom fagene. Klargjøringen er svært positivt og vil forenkle ivaretagelsen av dette minstekravet.

- Et vesentlig forhold er at skolene, som følge av forslaget, må begrense Vg3-elevenes “frie” mulighet til å velge Vg2-fag. Det betyr at skolene må definere et visst antall Vg2-fag som kun er tilgjengelig for Vg3-elevne. Dette kan påvirke den enkelte elevs mulighet til å oppnå fullført og bestått, fordi erfaringen tilsier at mange elever på Vg3 velger “lettere” fag på Vg2 det siste året, slik at de kan holde trykket oppe i forhold til fag de må jobbe ekstra med.
- De økonomiske konsekvensene av forslaget er det vanskelig å se rekkevidden av, men for flere skoler vil det, i den muntlige eksamensperioden, by på utfordringer i å kunne tilby tilfredsstillende undervisningsforhold for elevene i Vg1 og Vg2.
- De fleste forhold i forslagene vil berøre skolenes interne organisering av undervisningen og er slik sett vanskelig å kommentere i høringen. For skolene og deres arbeid med organisering av skoleåret for elever og lærere, er det en vesentlig faktor at det velges en modell så tidlig som mulig og senest innen 1. april 2012 for at skolene skal være klare til skolestart 20. august 2012.
- Begge modellene vil fortsatt ha utfordringer i forhold til russefeiring, og for kombinerte skoler vil russefeiringa være tett koblet mot russefeiring for yrkesfaglige utdanningsprogram.
- Fylkeskommunen mener at opplæringen for Vg3 studieforbereende ikke bør legges ut over flere uketimer enn det som i dag er for yrkesfagene, samt idrettsfag og musikk, dans, drama – 35 t/u. Det betyr at KD bør vurdere om antallet fridager i skolen kan endres, slik at det blir mulig å legge den ordinære opplæringen over flere enn 34 uker, det er f.eks. mulig å hente dager fra både høst- og vinterferie, eller starte skoleåret noe tidligere. Det å utvide skoledagen for elever på Vg3 til mer enn 35 timer i uka er ikke ønskelig, da mange elever i distriktene har lang reisevei til og fra skolen i tillegg til mye hjemmearbeid.
- Det er mulig å utvide en skoledag i uka til f.eks. 16.30, men det vil medføre store ekstra skyskostnader i tillegg til økte lønns- og driftskostnader. Hedmark fylkeskommune kan ikke anbefale en slik ordning uten at det tilføres statlige gjennomføringsmidler.
- Hedmark fylkeskommune mener at omleggingen også bør omfatte Vg3 – påbygging til generell studiekompetanse. Det begrunner vi med det faktum at elevene har samme organisering og læreplaner som de andre Vg3 elevene på studieforbereende programområder i alle fellesfag. De følger riktignok organiseringen til Vg2 – nivået i en del programfag, men det omfatter en mindre andel av timene i skoleuka. Enten det blir modell 1 eller 2, så er det enklest for oss om elevene i Vg3 påbygging til generell studiekompetanse følger organiseringen til de andre Vg3 – klassene.
- De 3 nærmeste ovenstående punktene gjelder også for de yrkesfagene som gir generell studiekompetanse, studiespesialisering med formgivingsfag og medier og kommunikasjon.
- En mulig utvidelse av skoledagen vil medføre endring i rutetider for Hedmark Trafikk. Hedmark Trafikk har laget et oppsett som viser forslagenes økonomiske konsekvenser for skoleskyssen. Et oppsett de har gjort viser at en utvidet skoledag i uka for alle de 14 videregående skolene i Hedmark, vil skysutgiftene øke med rundt 5 mill. kroner.
- De fleste videregående skolene ser positivt på de foreslåtte endringene, men ser også store utfordringer når det gjelder gjennomføringen av en slik endring, uansett om valget faller på modell 1 eller modell 2.

Hedmark trafikk - høringsinnspill

Hedmark trafikk besørger skoleskyssen i Hedmark. De har fått høringsnotatet og gir sitt høringsinnspill i dette perspektivet.

Utdrag av høringsinnspillet fra Hedmark trafikk:

“På side 9 i høringsnotatet antas det at utfordringen i organiseringen av skyss vil gjelde få elever. Hedmark trafikk har gjort en vurdering på dette punkt (se vedlegg), ut fra de faktiske forhold rundt om i fylket. Vurderingen er bare gjort ut fra skoler med studieforberedende undervisning. Punkter det er verd å merke seg:

- Flere skoler har like start-/sluttider alle dager og som inkluderer fritimer for elevene i skoletiden. Dersom det i stedet blir undervisning i noen av fritimene, så trengs det ikke utvidelse av skoledagen, dvs. senere hjemkjøring. Kostnadmessig ingen betydning.
- Noen skoler har kortere skoledag enkelte dager. For disse skolene kan det da bli full dag også disse korte dagene, og da kan det faktisk spares skyssutgifter slik det er i dag, men det kommer også på noe mer. En liten utgiftsøkning forventes, ca. 1,0 mill.
- Dersom dagens faste start-/sluttider ikke holder, og skoledagen må utvides ut over dagens ramme minst en dag i uken, så spretter utgiftene i været. Da kan det fort bli flere millioner i merutgifter. Hvis det gjelder alle skoler, så kanskje omkring 5 mill. kr. pr år, med én utvidet dag i uka.
- Noen steder kan en eventuell forlengelse av skoledagen en dag i uken være veldig avhengig at alle skolene i regionen har samme dag som forlenges for å holde økte utgifter nede. Vurdering av ulike skoledager på skolene i regionen er ikke gjort.

Det er vanskelig å holde oversikt over de faktiske situasjoner vedr skoledagens lengde ved alle skoler. Så beregningene må tas som tommelfinger-beregninger.

Det antas videre at de endringer som foreslås bare gjelder 3. årstrinn, og at de 2 øvrige skal ha vanlig skoleår og hjemkjøring som i dag.

Konklusjon fra Hedmark Trafikk: Må skolene med faste og like daglige start-/sluttider hele uken utvide ut over disse tidene, vil skysskostnadene øke betydelig.

Kunnskapsdepartementets antakelse om ingen kostnadsøkning kan derfor bare være riktig om videregående opplæring klarer å få skolene til å holde seg innenfor dagens tidsrammer på skoledagen. Utvides tidsrammen, en eller flere dager i uken, så får vi betydelig økning i skysskostnadene.”

Konklusjon fra Hedmark fylkeskommune:

Hedmark fylkeskommune er opptatt av at fagtilbudet til vg3 samt elevenes gjennomføringsgrad ikke svekkes ved en ny organisering av skoleåret. Ut i fra en helhetsvurdering støtter Hedmark fylkeskommune KDs modell 1, da den best ivaretar forutsetningene for disse viktige opplæringskravene. Dersom en får til å benytte ledige timer (fritimer) og noen av feriedagene, f.eks. i høstferien og vinterferien til å

komprimere opplæringsperioden, mener fylkeskommunen at det vil medføre færrest ulemper for skolene. Det bør også være mulig å starte skoleåret noe tidligere. Fylkeskommunen mener at opplæringen for Vg3 studieforbereende ikke bør legges ut over flere uketimer enn det som er for yrkesfagene – 35 t/u. Hedmark fylkeskommune er svært positiv til den foreslåtte delingen i en opplæringsperiode og en eksamensperiode. Videre støtter vi forslaget fordi det angir en tydeliggjøring av kravene til minste årstimetall for elevene ved et det åpnes for at minste årstimetall er oppfylt dersom det samlede årstimetallet for vg3 er oppfylt. Dette innebærer at timetallet kan forskyves noe mellom fagene.

Fylkeskommunen er bekymret for at Vg3-elevenes mulighet til fritt å velge Vg2-fag kan bli begrenset som følge av forslaget. Dette kan påvirke den enkelte elevs mulighet til å oppnå fullført og bestått, fordi erfaringen tilsier at mange elever på Vg3 velger "lettere" fag fra Vg2 det siste året, slik at de kan konsentrere seg mer om fordypningsfagene.

Hedmark fylkeskommune mener at omleggingen også bør omfatte Vg3 – påbygging til generell studiekompetanse. Det begrunner vi med det faktum at elevene har samme organisering og læreplaner som de andre Vg3 elevene på studieforbereende programområder i alle fellesfag. De følger riktignok organiseringen til Vg2 – nivået i en del programfag, men det omfatter en mindre andel av timene i skoleuka. Enten det blir modell 1 eller 2, så er det enklest for oss om elevene i Vg3 påbygging til generell studiekompetanse følger organiseringen til de andre Vg3 – klassene.

Det er pr. i dag vanskelig å se hvilke kostnader forslaget vil medføre. Skysskostnadene kan øke betraktelig i et så stort og langstrakt fylke som Hedmark dersom skoledagen for vg3 må utvides på bakgrunn av foreliggende forslag.

Hedmark fylkeskommune vil tilslutt påpeke at valg av modell må gjøres senest 1. april 2012 dersom den skal være effektiv for skoleåret 2012/13. Skolene er komplekse organisasjoner og det er krevende oppgaver å få alle time – og romplaner samt lærernes arbeidsplaner, klare til skolestart.

Med vennlig hilsen

Kjell G. Melby
Ass. fylkesutdanningssjef
Videregående opplæring

Ingrid Juul Andersen
Spesialrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.